Joi, 6 oktombrie 2022

P9_TA(2022)0350

Reprimarea libertății presei în Myanmar/Birmania, în special cazurile lui Htet Htet Khine, Sithu Aung Myint și Nyein Nyein Aye

Rezoluția Parlamentului European din 6 octombrie 2022 referitoare la reprimarea libertății presei din Myanmar/Birmania, în special la cazurile lui Htet Htet Khine, Sithu Aung Myint și Nyein Nyein Aye (2022/2857(RSP))

(2023/C 132/09)

Parlamentul European,

— având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Myanmar/Birmania,

— având în vedere Decizia Consiliului (PESC) 2022/243 din 21 februarie 2022 de modificare a Deciziei 2013/184/PESC privind măsuri restrictive având în vedere situația din Myanmar/Birmania, prin care se impune a patra rundă de sancțiuni în contextul situației grave care persistă în Myanmar/Birmania și al intensificării încălcărilor drepturilor omului în această țară ([1]),

— având în vedere articolul 10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care prevede dreptul la libertatea de exprimare și de informare,

— având în vedere actualizarea verbală oferită la 26 septembrie 2022 Consiliului ONU pentru Drepturile Omului de către adjunctul Înaltului comisar al ONU pentru drepturile omului cu privire la situația drepturilor omului din Myanmar/Birmania,

— având în vedere declarația din 29 septembrie 2022 a purtătorului de cuvânt al Serviciului European de Acțiune Externă privind cea mai recentă condamnare a consilierei de stat Daw Aung San Suu Kyi,

— având în vedere secțiunea 505 litera (a) din Codul penal din Myanmar,

— având în vedere Consensul în cinci puncte al Asociației Națiunilor din Asia de Sud-Est (ASEAN) din 24 aprilie 2021,

— având în vedere articolul 19 din Declarația universală a drepturilor omului din 1948,

— având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (PIDCP) din 1966 privind libertatea de opinie și de exprimare,

— având în vedere articolul 144 alineatul (5) și articolul 132 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât, la 1 februarie 2021, junta militară din Myanmar, cunoscută sub numele de Tatmadaw, a preluat puterea în mod ilegal și a înlăturat cu forța de la putere autoritățile legitime;

B. întrucât, în august 2021, comandantul suprem al juntei militare, Min Aung Hlaing, a anunțat că se autodesemna prim-ministru și că starea de urgență urma să fie prelungită până în august 2023;

C. întrucât, începând de la data loviturii de stat militare, președintele legitim Win Myint și consiliera de stat Aung San Suu Kyi au fost plasați în detenție, pe baza mai multor acuzații nefondate și motivate politic, și au fost deja condamnați să execute mai mulți ani de închisoare și de detenție în lagăre de muncă; întrucât, dacă ar fi condamnată pe baza tuturor celor 11 acuzații care i-au fost aduse, consiliera de stat Aung San Suu Kyi ar putea primi o pedeapsă maximă de 102 ani de închisoare;

D. întrucât, de la lovitura de stat din 1 februarie 2021, peste 15 500 de persoane au fost arestate și peste 2 300 au fost ucise de juntă, dintre care cel puțin 188 de copii;

E. întrucât, de la lovitura de stat a regimului militar, acesta a continuat să submineze libertatea presei și să încalce drepturile omului în cazul jurnaliștilor din țară; întrucât Myanmar se situează în prezent pe locul 176 din 180 de țări în Clasamentul mondial al libertății presei pentru 2022 realizat de organizația Reporteri fără frontiere (RSF); întrucât autoritățile militare din Myanmar restricționează accesul la platformele de comunicare socială, la internet și la alte surse independente de informații;

([1]) JO L 40, 21.2.2022, p. 28.

F. întrucât, la 14 februarie 2021, Tatmadaw a introdus modificări ale Codului penal și ale Codului de procedură penală, aceste dispoziții modificate devenind principalele instrumente juridice utilizate pentru a acuza jurnaliștii, liderii studenților, funcționarii publici și alte persoane care se opun regimului militar; întrucât secțiunea 505 litera (a) nou introdusă din Codul penal, care interzice actele prin care se provoacă frică, se răspândesc știri false sau care constituie o incitare la comiterea de infracțiuni împotriva unui funcționar al guvernului, autorii acestor acte fiind pasibili de pedeapsă cu închisoarea de până la trei ani, sunt utilizate de armată pentru a aduce acuzații penale, printre altele, împotriva jurnaliștilor; întrucât tribunalele militare din Myanmar/Birmania desfășoară procese cu ușile închise;

G. întrucât, de la lovitura de stat din 2021, junta militară a obligat mai multe canale mass-media să își înceteze activitatea sau să părăsească țara ca urmare a faptului că au relatat cu privire la acțiunile armatei; întrucât multe dintre canalele mass-media care au fost închise au jucat un rol fundamental în relatarea situației din Myanmar/Birmania; întrucât populația din Myanmar/Birmania și cetățenii țării aflați în străinătate se bazează în mare măsură pe aceste mijloace de informare în masă;

H. întrucât cel puțin patru jurnaliști au fost uciși, printre care se numără fotografii Soe Naing și Aye Kyaw, care au decedat în detenție, după ce se presupune că au fost torturați, precum și Pu Tuidim, redactor la un grup de presă local, despre care se afirmă că a fost executat sumar de către forțele armate după ce a fost utilizat ca scut uman; întrucât au existat mai multe relatări privind tortura și abuzurile;

I. întrucât un val de arestări ale jurnaliștilor a urmat loviturii de stat din februarie 2021; întrucât, la nivel național, cel puțin 140 de jurnaliști au fost arestați, 53 de lucrători din mass-media sunt deținuți în prezent în închisorile de pe teritoriul țării și aproape 25 de jurnaliști au fost condamnați de la lovitura de stat militară; întrucât Myanmar/Birmania ocupă în prezent al doilea loc în lume în clasamentul țărilor cu cel mai mare număr de jurnaliști aflați la închisoare;

J. întrucât jurnaliștii Htet Htet Khine și Sithu Aung Myint au fost arestați în august 2021, la șase luni după lovitura de stat;

K. întrucât, la 27 septembrie 2022, reportera independentă pentru canalul BBC Media Action, Htet Htet Khine, a fost condamnată la trei ani de închisoare cu muncă silnică; întrucât, la 15 septembrie 2022, Htet Htet Khine primise deja prima sa sentință de trei ani de închisoare cu muncă silnică pentru presupusa încălcare a secțiunii 505 litera (a) din Codul penal, care incriminează incitarea la comiterea de infracțiuni și difuzarea de știri false;

L. întrucât Sithu Aung Myint așteaptă încă să fie judecat în cadrul unui proces având la bază acuzații precum „incitarea” și de „rebeliunea”, ca urmare a publicării unor articole critice la adresa armatei din Myanmar/Birmania, și ar putea primi o pedeapsă combinată de 23 de ani de închisoare; întrucât sănătatea lui Sithu Aung Myint s-a deteriorat, iar autoritățile penitenciare i-au refuzat asistența medicală;

M. întrucât, la 14 iulie 2022, Nyein Nyein Aye, o jurnalistă liber-profesionistă, cunoscută și sub pseudonimul de „Mabel”, a fost condamnată de un tribunal militar care funcționează în închisoarea Insein din Yangon; întrucât Nyein Nyein Aye a fost condamnată la trei ani de închisoare, pe baza unor acuzații care vizau „provocarea de teamă, răspândirea de știri false și incitarea la comiterea de infracțiuni împotriva unui funcționar al guvernului”, în conformitate cu secțiunea 505 litera (a) din Codul penal; întrucât Nyein Nyein Aye este a 24-a jurnalistă care a primit o pedeapsă cu închisoarea de la lovitura de stat din 2021;

N. întrucât, la 1 august 2022, jurnalistul liber-profesionist Maung Maung Myo a fost condamnat la șase ani de închisoare pe baza unei acuzații de terorism, potrivit căreia ar deține fotografii și interviuri cu membrii „Forței de apărare a poporului”, o organizație care reunește mai multe grupări insurgente, angajate în lupta împotriva guvernului militar al Birmaniei/Myanmarului;

O. întrucât, la 7 iulie 2022, o instanță l-a condamnat pe Aung San Lin, jurnalist angajat al organizației de mass-media Vocea Democratică a Birmaniei, la șase ani de închisoare cu muncă silnică pentru acțiuni de incitare și difuzare de „știri false”, după ce a publicat un raport care afirmă că forțele militare ar fi vinovate de incendierea locuințelor a trei susținători din cantonul Wetlet ai Ligii Naționale pentru Democrație, care a fost înlăturată de la putere în urma loviturii de stat;

P. întrucât, în iulie, regimul militar din Myanmar a reactivat pedeapsa cu moartea pentru a-l executa pe fostul deputat Phyo Zeya Thaw, pe activistul de renume Kyaw Min Yu, cunoscut și sub numele de „Ko Jimmy”, precum și pe Aung Thura Zaw și Hla Myo Aung; întrucât Vicepreședintelui Comisiei/Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate a condamnat cu fermitate „aceste execuții motivate politic, care reprezintă încă un pas către desființarea completă a statului de drept și o nouă încălcare flagrantă a drepturilor omului în Myanmar/Birmania”;

Q. întrucât condițiile din centrele de detenție din Myanmar/Birmania, unde, conform relatărilor, deținuții sunt bătuți și se confruntă cu violența de gen, reprezintă o preocupare serioasă pentru siguranța și bunăstarea persoanelor reținute;

R. întrucât armata poartă un război violent împotriva minorităților etnice, omorând totodată un număr mare de civili și forțând milioane de persoane să fugă din calea acestor atrocități pentru a-și găsi refugiu; întrucât soldați din elicoptere militare au tras recent cu arme de foc asupra unei școli primare din regiunea Sagaing, omorând cel puțin 6 adulți și 7 copii; întrucât, potrivit unei declarații recente a expertului independent în domeniul drepturilor omului numit de ONU, Tom Andrews, condițiile „s-au înrăutățit treptat, devenind îngrozitoare pentru un număr incalculabil de persoane nevinovate din Myanmar/Birmania”;

S. întrucât junta din Myanmar refuză să ancheteze în mod serios încălcările drepturilor omului comise împotriva populației rohingya și să îi tragă la răspundere pe autorii acestora; întrucât responsabilii militari de cel mai înalt rang care au supervizat atacurile împotriva populației rohingya rămân încă în funcții; întrucât autoritățile refuză să coopereze cu mecanismele ONU; întrucât impunitatea este adânc înrădăcinată în sistemul politic și juridic al Myanmarului/Birmaniei;

T. întrucât Rusia și China au depus numeroase eforturi politice, militare și economice pentru a legitima junta; întrucât Rusia și junta militară din Myanmar/Birmania au semnat recent o foaie de parcurs care vizează cooperarea în domeniul utilizării pașnice a energiei nucleare în perioada 2022-2023; întrucât atât Moscova, cât și Beijingul au legături cu forțele armate din Myanmar/Birmania, fiind cei mai mari furnizori de arme pentru această țară; întrucât ambele țări au blocat în mod repetat încercările de a ajunge la un consens privind declarațiile Consiliului de Securitate al ONU în legătură cu situația din Myanmar/Birmania;

U. întrucât, la 24 aprilie 2021, junta militară a ajuns la un acord cu liderii Asociației Națiunilor din Asia de Sud-Est (ASEAN) asupra unui consens în cinci puncte, care prevedea ca prim pas încetarea imediată a violenței în țară,

1. condamnă cu fermitate regimul violent și nelegitim menținut de junta militară în Myanmar/Birmania, precum și încercările acesteia de a eroda atașamentul puternic al populației țării față de democrație, având în vedere că puterea juntei are la bază o lovitură de stat ilegală împotriva guvernului civil, care a dus la o situație umanitară extrem de alarmantă și la o criză a drepturilor omului în țară, asociate cu o impunitate larg răspândită; condamnă ferm toate tipurile de persecuții care îi vizează pe jurnaliștii independenți;

2. solicită încetarea imediată a stării ilegale de urgență din țară, restabilirea guvernului civil, revenirea la un parcurs democratic al țării și deschiderea rapidă a parlamentului, cu participarea tuturor reprezentanților aleși din cadrul acestuia; sprijină eforturile guvernului de unitate națională (GUN) de a avansa către un viitor pașnic și democratic;

3. invită junta militară să îi elibereze necondiționat pe președintele Win Myint, pe consiliera de stat Aung San Suu Kyi și pe toți cei care au fost arestați pe baza unor acuzații nefondate, să cedeze puterea autorităților legitime, să respecte statul de drept și libertatea presei și să pună imediat capăt atacurilor militare și aeriene și violenței împotriva populației din Myanmar/Birmania;

4. îndeamnă junta militară să renunțe la toate acuzațiile motivate politic împotriva lucrătorilor din presă și din mass-media și să îi elibereze necondiționat pe toți jurnaliștii deținuți pe nedrept, inclusiv pe Htet Htet Khine, Sithu Aung Myint, Nyein Nyein Aye, Maung Maung Myo, Thurin Kyaw, Hanthar Nyein, Than Htike Aung, Ye Yint Tun, Tu Tu Tha, Soe Yarzar Tun și Aung San Lin;; invită junta să îi asigure accesul la asistența medicală necesară lui Sithu Aung Myint, a cărui stare de sănătate generează preocupări deosebite;

5. condamnă reprimarea lucrătorilor și refuzul de a le recunoaște dreptul la grevă; condamnă toate întreprinderile și mărcile care au oferit sau oferă, direct sau indirect, sprijin armatei și poliției în exercitarea de represalii împotriva liderilor sindicali și în emiterea de mandate de arestare împotriva acestora;

6. îndeamnă junta militară să oprească imediat abuzurile, inclusiv arestările și detențiile arbitrare, tortura, violența sexuală și alte rele tratamente, precum și procesele inechitabile împotriva jurnaliștilor și a lucrătorilor din mass-media; subliniază că avocații, apărătorii drepturilor omului și membrii familiilor celor deținuți ar trebui să aibă acces efectiv la persoanele aflate în detenție, pentru a le putea vizita; subliniază că orice deces în detenție ar trebui raportat imediat familiei persoanei decedate, împreună cu documentația corespunzătoare, că este necesar să se returneze corpurile celor decedați și că cei care sunt responsabili de comiterea abuzurilor ar trebui să fie trași la răspundere; solicită desfășurarea unor anchete internaționale independente cu privire la toate acuzațiile de tortură și de rele tratamente și tragerea la răspundere a persoanelor vinovate; subliniază că nicio presupusă informație obținută prin utilizarea torturii și a relelor tratamente nu ar trebui să fie admisă vreodată ca probă în cadrul unei proceduri judiciare;

7. insistă asupra faptului că libertatea mass-mediei este vitală pentru funcționarea eficace a societăților libere și democratice și este esențială pentru protecția tuturor celorlalte drepturi ale omului și libertăți fundamentale; întrucât jurnaliștii au nevoie de un mediu sigur pentru a-și desfășura activitatea independentă;

8. invită GUN să își exprime în mod clar poziția cu privire la statutul populației rohingya, în special cu privire la dreptul lor la cetățenie și la recunoașterea în condiții de egalitate a statutului lor de grup etnic din Myanmar/Birmania, precum și a dreptului membrilor săi de a se întoarce în țară;

9. invită Comisia Europeană și statele membre să sprijine în continuare activitatea apărătorilor drepturilor omului din Myanmar/Birmania; invită Delegația UE în Myanmar/Birmania și ambasadele statelor membre să monitorizeze îndeaproape cazurile jurnaliștilor care sunt în prezent deținuți și închiși, precum și ale liderilor politici și ale altor persoane; încurajează reprezentanții delegației UE și ai statelor membre ale Uniunii din Myanmar/Birmania să participe, atunci când accesul este permis, la procesele jurnaliștilor, ale lucrătorilor din mass-media, ale bloggerilor și ale apărătorilor drepturilor omului

desfășurate în țară; solicită misiunilor diplomatice și donatorilor internaționali să ofere sprijin și, eventual, protecție apărătorilor drepturilor omului și lucrătorilor din mass-media care sunt expuși riscului de persecuție, inclusiv prin asigurarea unui refugiu sigur la sediul ambasadelor și prin eliberarea de vize de urgență persoanelor care au nevoie de protecție;

10. invită Comisia Europeană să demonstreze că sistemul „Totul în afară de arme" nu aduce în niciun fel de beneficii juntei sau, în caz contrar, să se retragă temporar din acest mecanism;

11. solicită UE și statelor sale membre să intensifice ajutorul internațional, proiectele de dezvoltare sau asistența financiară care sunt propuse sau mobilizate în beneficiul Myanmarului/Birmaniei și să se asigure că acest lucru nu aduce beneficii armatei și nu contribuie creșterea numărului de încălcări ale drepturilor omului; solicită să se acorde ajutor umanitar transfrontalier și sprijin direct organizațiilor locale ale societății civile (OSC), în special organizațiilor cu profil etnic;

12. salută sancțiunile impuse de Consiliu împotriva membrilor Tatmadaw și a întreprinderilor acestora; invită VP/ÎR, statele membre și Comisia Europeană să introducă sancțiuni specifice suplimentare împotriva celor responsabili de cele mai grave încălcări ale drepturilor omului din țară; invită Consiliul să adauge îi adauge pe comercianții de arme Naing Htut Aung, Aung Hlaing Oo și Sit Taing Aung pe lista persoanelor vizate de sancțiuni pentru rolul lor în furnizarea de arme și echipamente regimului militar; invită Comisia Europeană să ia în considerare toate sancțiunile necesare împotriva regimului din Myanmar/Birmania; solicită să se ia toate măsurile necesare pentru a asigura că aceste sancțiuni nu afectează negativ lucrătorii și populația;

13. este preocupat de derogările de la aplicarea sancțiunilor, care permit operatorilor să desfășoare tranzacții financiare cu Myanmar Oil and Gas Enterprise (MOGE); solicită o mai bună coordonare internațională în ceea ce privește sancțiunile, inclusiv coordonarea cu partenerii regionali;

14. îndeamnă Consiliul să includă Consiliul administrativ al statului (SAC) ca entitate, pe lângă membrii săi individuali, pe lista persoanelor fizice și juridice, a entităților și a organismelor care fac obiectul măsurilor restrictive, pentru a se asigura că toate entitățile aflate sub controlul SAC sunt incluse în această desemnare și că fluxurile financiare provenind din Uniunea Europeană care pot fi în beneficiul acestora sunt interzise;

15. subliniază că întreprinderile locale și multinaționale care își desfășoară activitatea în Myanmar/Birmania trebuie să respecte drepturile omului și să nu mai permită comiterea de abuzuri; îndeamnă cu fermitate, în acest sens, întreprinderile cu sediul în UE să se asigure că nu au legături cu forțele de securitate din Myanmar/Birmania, cu membrii individuali ai acestora sau cu entitățile deținute sau controlate de acestea și că nu contribuie, direct sau indirect, la abuzurile comise de către armată împotriva democrației și a drepturilor omului; invită întreprinderile cu sediul în UE, inclusiv societățile-mamă și filialele acestora, să suspende de urgență orice relație cu întreprinderile legate de armata din Myanmar/Birmania; invită Comisia și statele membre să evalueze și să adopte măsuri adecvate pentru a identifica, a preveni, a înceta, a atenua și a remedia încălcările potențiale sau reale ale drepturilor omului pe care întreprinderile care își desfășoară activitatea în Uniunea Europeană le cauzează sau le sprijină în Myanmar/Birmania sau cu care aceste întreprinderi sunt direct asociate, având în vedere situația actuală; invită Comisia și statele membre să introducă în propunerea de directivă privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor obligații de diligență mai stricte și specifice pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea în zonele cu risc ridicat, inclusiv în zonele afectate de conflicte și în zonele sensibile din punct de vedere ecologic;

16. invită statele membre ale UE și țările asociate să mențină embargoul privind furnizarea, vânzarea și transferul, inclusiv tranzitul, expedierea și intermedierea, directe și indirecte, a tuturor tipurilor de arme, muniții și a altor echipamente și sisteme militare, de securitate și supraveghere, precum și privind furnizarea de formare, întreținere și alte tipuri de asistență militară și de securitate; subliniază necesitatea investigării suplimentare a situației de către Curtea Penală Internațională;

17. îndeamnă UE și statele sale membre să sporească presiunea asupra Consiliului de Securitate al ONU pentru a negocia un proiect ferm de rezoluție de instituire a unui embargo global cuprinzător asupra armelor care să vizeze Myanmarul/Birmania;

18. încurajează Raportorul special al ONU privind situația drepturilor omului în Myanmar/Birmania să continue să abordeze chestiunea persecutării jurnaliștilor și să ia măsuri pentru a pune capăt acestei tendințe alarmante; invită ONU să includă încălcările libertății presei în domeniul de aplicare al mecanismului său independent de anchetă pentru Myanmar/Birmania și să promoveze orice inițiativă posibilă de sancționare a regimului militar și de tragere la răspundere a celor responsabili de încălcările îngrozitoare ale drepturilor omului care au loc în prezent în această țară;

19. invită UE și statele membre să exploreze toate căile de asigurare a justiției și de tragere la răspundere a celor vinovați pentru crimele internaționale grave comise de forțele de securitate, inclusiv pentru crimele împotriva umanității comise după lovitura de stat, precum și pentru crimele împotriva umanității, crimele de război și actele de genocid comise în Rakhine și în alte regiuni etnice timp de decenii, sprijinind sesizarea CPI cu privire la acestea de către Consiliul de Securitate;

20. regretă execuția membrilor opoziției și reiterează condamnarea sa fermă a pedepsei cu moartea;

21. solicită ferm juntei militare să abroge orice legislație care ar putea pune în pericol libertatea mass-mediei și să pună capăt restricționării dreptului populației din Myanmar/Birmania la libertatea de exprimare, atât online, cât și offline, care include libertatea de a căuta, de a primi și de a transmite informații;

22. remarcă faptul că consensul în cinci puncte nu a condus la niciun rezultat și invită ASEAN să recunoască faptul că junta lui Min Aung Hlaing nu este un partener de încredere; îndeamnă ASEAN și membrii săi să negocieze un nou acord privind criza din Myanmar/Birmania cu GUN și să asigure faptul că acest nou acord conține mecanisme executorii, în vederea unei soluționări sustenabile și democratice a crizei în viitor;

23. condamnă Rusia și China pentru susținerea politică, economică și militară a juntei din Myanmar/Birmania;

24. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție președintelui în exercițiu Duwa Lashi La și guvernului de unitate națională din Myanmar, Comitetului de reprezentare a Pyidaungsu Hluttaw, consilierului de stat din Myanmar/Birmania, armatei Tatmadaw, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Comisiei, Consiliului, guvernelor și parlamentelor statelor membre, statelor membre ale Asociației Națiunilor din Asia de Sud-Est, Secretarului General al Asociației Națiunilor din Asia de Sud-Est, Comisiei interguvernamentale a ASEAN pentru drepturile omului, precum și Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite.